

FF:US_42 Úvod do uměnovědných studií

Semestrální práce

Móda v proměnách času a její vnímání - Proměna vkusu

Proměna vkusu

„Vkus je představa o ideálu krásy, harmonie, dokonalosti a módnosti, která se jednak liší u různých lidí, společenství a národů, jednak se v průběhu dějin neustále vyvíjí a mění. Co této představě neodpovídá, označuje se jako nevkusné.“

Slovo vkus používá dnes a denně skoro každý. Když pak přijde, ale na řadu otázka: „Co je to vkus?“ málokdo, na ni umí odpovědět. Vkus souvisí se vzhledem a s tím, co je obecně vnímáno jako hezké. Pokud je tedy něco nevkusné, nejpravděpodobněji by to mělo být i nehezké. To už má, ale co dočinění s individuálním názorem. Co je pro jednoho krásné a vkusné, nemusí být pro druhého. Pro každého znamená označení, že je něco vkusné, něco jiného. Logicky vyplývá, že ten, kdo je vkusný, má vkus, je hezký upravený a harmonický.

Často bývá vkus spojován s originalitou. Není, ale pravdou, že vše originální je vkusné. Hranice mezi nevkusem a originalitou, je někdy velmi tenká.

Proměn vkusu si lehce všimneme, při proměně trendů. Ještě před dvěma lety se úzké kalhoty nenosily. Nikdo by si je nevzal. Dnes většinu šatníků tvoří pouze úzké kalhoty, čím užší, tím lepší. Stejně tak je možné, že za pár let budou úzké kalhoty dávno pryč, a svět bude milovat kalhoty široké a do zvonu. Přesně takové, jaké by si teď dnešní ženy neoblékly. Trendy se mění a stejně tak vkus a společnost kolem nás. Náš vkus je ovlivněn lidmi, s kterými se scházíme, poměry, společností i zemí ve které žijeme.

Móda v proměnách času a její vnímání

Již v prvních letech dvacátého století rozdělila Paříž, kolébka módy, průmysl na dvě pečlivě oddělené kategorie. Jednou z nich je svět krejčoviny, haute couture, exkluzivní luxusní móda, která je šitá na míru. Pro normálního smrtelníka nedostupná. Druhá byla kategorie konfekce. Až do šedesátých let je vývoj módy lineární a funguje podle pravidel haute couture. Haute couture je luxusní, ručně šité oblečení. Tvorba vytvářená pro salony, pro elitu. Pokud smetánka přijme nové výkřiky módy, šíří se jako lavina. Šikovní krejčí, švadlenky, hospodyňky se snaží o napodobení modelů a siluet, které se k nim po nějakém čase dostanou z pařížského tisku. Venkované a dělníci, lidé stále označovaní jako „lid“ znají módu jen z doslechu. Až do druhé světové války, si pořizují oblečení jen pro jeho funkci a potřebu. Díky tomu, můžeme snadno poznat, s kým máme tu čest a jak se to tak říká, šaty dělají člověka.

Velké změny proběhly v druhé polovině 20. století. V šedesátých letech, vývoj způsobil, odmítnutí tradičního dělení na vysokou společnost a pracující lid. Mladí lidé si přáli všechny vymoženosti konzumní společnosti, a tak začaly být rozdíly méně nápadné a privilegia méně křiklavá. V 60. letech vzniká nový typ evropského oblečení „Prêt à être

porter“, je to typ oblečení mezi vysokou krejčovinou a konfekcí. Haute couture byla díky ručně šitým modelům a výraznému zvýšení nákladů, odsunuta stranou. Zatímco nové technologie, umožňovali sériové výrobě vnik stále kvalitnějších výrobků. Do továren nastupují noví, mladí módní návrháři, kteří přinášejí nové nápady a svěží vzduch. Haute couture vidí hrozbu a snaží se bránit své pozice, nezabrání však, aby styl sestoupil do ulic k nejrůznějším kategoriím žen a pomohl jim získat náhražky haute couture. Konfekce tím přináší širší volnost výběru. Prêt-à-porter přináší další změnu, objednáva ve velkém a na delší období, návrháři musí odhadnout přání budoucích klientů alespoň rok dopředu. Prêt-à-porter provádí revoluci v sametových rukavičkách a během třiceti let změnil ustálený řád, který určoval vzhled. Oblečení se přestává dělit, podle společenských vrstev a začíná projevovat svoji nezávaznost.

V módě zbývá udělat už poslední krok, aby se začala podobat obrazu, jaký známe dnes. Vytvoření skupiny „mladých tvůrců“, jde o produkci pod jménem, záštitou a úplnou kontrolou jedné osoby. Už se nekupuje značka, ale tvorba konkrétního návrháře. Dějiny módy se začínají psát z příběhů o vzplanutí a souznění těchto návrhářů. Pouze ten, který dojde na pomyslný vrchol a uspěje v Paříži, získá mezinárodní proslulost.

V šedesátých letech proběhlo mnoho změn. Díky vývoji médií jsou nové trendy dostupnější. Šedesátá léta hýří barvami, vše nové je lepší než předchozí. Přichází vzor, sex symbol a módní ikona Brigitte Bardot. V sedmdesátých letech se nejčastěji setkáváme s denimem, ale i Hippies stylem. Květy, dlouhé šaty i denim. Móda v osmdesátých letech začala mísit oděvy odlišných kultur a kombinovat je. Jít s dobou, znamená odlišovat se. Devadesátými lety se uzavírá století. Svět ovládají reklamy, modelky. Móda se přesouvá k minimalismu, všude přítomné černé. V celém 20. století se módní návrháři obrací zpátky k minulosti a obnovují dřívější trendy.

Seznam použitých zdrojů

1. *WIKIPEDIE otevřená encyklopedie* [online]. Poslední revize 5.6.2012 [cit.20012-12-28]. Dostupné z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Vkus>>.
2. BAUDOT, François. *Móda století*. 1. Vydání. Praha: Ikar, 2001. 400 s. ISBN 80-7202-943-6